

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101378

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Книш Павло Олегович

2. Pavlo Knysh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3791-7501

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю 025 - Музичне мистецтво

Дата захисту: 07-12-2023

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 2516

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Виконавські версії фортепіанних концертів Ф.Шопена в музичній практиці ХХ – початку ХХІ століть
2. Performing versions of F. Chopin's piano concertos in musical practice of the 20th and early 21st centuries

Реферат:

1. Дисертація містить перший досвід систематизації виконавських версій фортепіанних концертів Ф. Шопена в музичній практиці ХХ – ХХІ ст. У працях, присвячених Шопену та його творчості (М. Демська-Трембач, Л. Касьяненко, К. Кобилянська, С. Школяренко, W. Atwood, E. Burger, L. Bronarski, A. Czartkowski, Z. Jezewska, T. Fraczyk, A. Gide, F. Hoesick, J. Kleczynski, K. Kobylanska, R. Koczalski, W. Landowska, Z. Lissa, K. Michalowski, J. Samson, J. Rushton, E. Sluszkiewicz, B. Sydow, M. Szulc, M. Tomaszewski, T. Zieliński), напрацьовано досвід наукового осмислення феномену Ф. Шопена в контексті фортепіанної культури доби романтизму. Втім у шопенознавстві є окремий розділ, який вивчає традицію виконання музики Шопена «після Шопена». У розвитку цього напрямку пропонується інтерпретативна концепція, що базується на порівняльно-стильовому аналізі двох концертів для фортепіано з оркестром. Затребуваність теми зумовлена увагою до творчої «армади» піаністів-шопеністів різних генерацій і шкіл, які створили усталену традицію шопеніанства ХХ-ХХІ

ст. Це мистецьке явище уособлює віртуально-реальний часопростір, в якому перебуває традиція виконання музики польського генія. Завдяки креативності талановитих індивідуальностей виникає Шопена як «згорнутого символу» романтичного стилю. Його усвідомлення відбувається через композиторсько-виконавський стилістичний комплекс, що розкриває новачність мислення Шопена засобами фортепіано. Саме цей комплекс стає предметом порівняльних характеристик обраних виконавських версій фортепіанного концерту у подальшому мистецькому хронотопі історії. Таким чином, актуальність теми обумовлена: 1) нагальною потребою піаністів-практиків у репрезентації виконавського шопеніанства як феномену музичної культури сучасності; 2) браком інтерпретологічних праць, присвячених аналізу виконавських версій шопенівських творів та їх систематизації. Мета дослідження – концептуалізувати особливості виконавських версій фортепіанних концертів Ф. Шопена в музичній практиці ХХ – початку ХХІ століть на науковій платформі порівняльної інтерпретології. Об'єкт дослідження – виконавські стилі в інтерпретації музики Ф. Шопена, предмет – їх відображення у версіях видатних інтерпретаторів двох фортепіанних концертів. Наукова новизна отриманих результатів. У дисертації вперше: – представлено досвід систематизації порівняльного аналізу виконавських версій фортепіанних концертів Ф. Шопена в музичній практиці ХХ – ХХІ століть; – визначено риси фактурного стилю Ф. Шопена та його історичне значення для подальшої еволюції «звукового образу» фортепіано; – проаналізовано концепції Першого та Другого фортепіанних концертів Ф. Шопена в аспекті новацій «композиторського центру», які не лише збагачують жанрову модель, але й через виконавський комплекс впливають на стиль інтерпретації твору; – охарактеризовано співвідношення традицій і новацій у виконанні шопенівських концертів як критерій типологізації результатів порівняльного аналізу; – розроблено порівняльно-гендерний вимір інтерпретації концертів Ф. Шопена на окремих персоналіях (виконання Є. Кісіна, К. Аррау, Лан Лана, Б. Давидович, М. Аргеріх, А. Сагалової); – визначено версії «класицистичну» стилістику виконання концертів Ф. Шопена, представлених Я. Олейнічаком і Д. Чоні (Перший концерт), Н. Фрейре і А. Сагаловою (Другий концерт) – презентовано «романтичну» модель інтерпретації шопенівських концертів у творчості А. Рубінштейна і Х. Буніатшвілі (Другий концерт) та Г. Черни-Стефанської та Я. К. Бройї (Перший концерт); – виявлено універсальний (актуалізований) тип трактування стилю концертів Шопена на прикладі версій А. Кобаясі і А. Баришевського (Перший концерт) та Ф. Шаплена і К. Цимермана (Другий концерт). Уточнено: – основні тенденції розвитку фортепіанного виконавства Новітнього часу на прикладі інтерпретацій фортепіанних концертів Ф. Шопена.

2. The dissertation contains the first experience of systematizing the comparative analysis of performing versions of F. Chopin's piano concertos in the musical practice of the 20th – 21st centuries. In the works dedicated to Chopin and his creative work (M. Demska-Trembach, L. Kasyanenko, K. Kobylanska, S. Shkolyarenko, W. Atwood, E. Burger, L. Bronarski, A. Czartkowski, Z. Jezewska, T. Fraczyk, A. Gide, F. Hoesick, J. Kleczynski, R. Koczalski, W. Landowska, Z. Lissa, K. Michalowski, J. Samson, J. Rushton, E. Sluszkiewicz, B. Sydow, M. Szulc, M. Tomaszewski, T. Zieliński), the experience of scientific understanding of the phenomenon of F. Chopin in the context of the piano culture of the Romantic era has been developed. However, in Chopin studies there is a separate section that studies the tradition of performing Chopin's music "after Chopin". An interpretative concept based on a comparative stylistic analysis of two concertos for piano and orchestra is proposed for the development of this direction. The popularity of the topic is stipulated by the attention to the creative "armada" of Chopinist pianists of different generations and schools, who created an established tradition of Chopinism in the 20th-21st centuries. This artistic phenomenon embodies the virtual-real space-time in which the tradition of performing the music of the Polish genius resides. Owing to the creativity of talented individuals, there is a fundamental attitude towards the perception of Chopin's stylistic system as a "folded symbol" of the romantic style. Its realization occurs through the composing-performing stylistic complex, which reveals the innovativeness of Chopin's thinking by means of the piano. It is this complex that becomes the subject of comparative characteristics of the selected performing versions of the piano concerto in the subsequent artistic chronotope of history. Thus, the urgency of the topic is determined by: 1) the urgent need of practicing pianists to represent the performing Chopinism as a phenomenon of modern musical practice; 2) the lack of interpretological works devoted to the analysis of performing versions of

Chopin's compositions. The purpose of the research is to conceptualize the features of the performing versions of F. Chopin's piano concertos in musical practice of the 20th – early 21st centuries on the scientific platform of comparative interpretology. The object of the research is performing styles in the interpretation of F. Chopin's music, the subject is their reflection in the versions of the two piano concertos by outstanding interpreters. The scientific novelty of the obtained results. In the dissertation for the first time: – the experience of comparative analysis of the performing versions of F. Chopin's piano concertos in musical practice of the 20th – 21st centuries is presented; – the features of F. Chopin's textural style and its historical significance for the subsequent evolution of the sound image of the piano are determined; – the concepts of F. Chopin's First and Second piano concertos are analysed in terms of the innovations of the "composing centre", which not only enrich the genre model, but also influence the style of interpretation of the composition through the performing complex; – the ratio of traditions and innovations in the performance of Chopin's concertos is characterized as a criterion for typologizing the results of the comparative analysis; – a comparative gender dimension of the interpretation of F. Chopin's concertos is developed on the basis of individual personalities (performances by Y. Kisin, K. Arrau, Lang Lang, B. Davydovych, M. Argerikh, A. Sagalova); – the versions of the "classical" stylistic performance of F. Chopin's concertos, presented by Y. Oleynichak and D. Choni (the First Concerto), N. Freire and A. Sagalova (the Second Concerto) are defined; – the "romantic" model of interpretation of Chopin's concertos in the creative work of A. Rubinstein and H. Buniatishvili (the Second Concerto) and H. Czerny-Stefanska and Y. K. Broya (the First Concerto) is presented; – a universal (updated) type of interpretation of the style of Chopin's concertos was revealed, using the example of the versions of A. Kobayashi and A. Baryshevsky (the First Concerto) and F. Chaplin and K. Zimmerman (the Second Concerto). We have clarified: – the main trends in the development of piano performance in New times are summarized on the example of interpretations of F. Chopin's compositions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Книш Павло. Гендерний підхід в аналізі виконавських версій (на прикладі інтерпретацій Другого фортепіанного концерту Ф. Шопена Є. Кісіним, К. Аррау, Ланг Лангом, М. Аргеріх, Б. Давидович). Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Вип. 56 / Харків. нац. ун-т мистецтв імені ім. І. П. Котляревського; упоряд. Я. О. Сердюк; ред. Я. О. Сердюк, П. А. Кордовська, Л. В. Русакова, С. Г. Анфілова. Харків: ХНУМ, 2020. С. 189-199.
- Книш Павло. Фортепіанні Концерти Ф. Шопена: засоби «композиторського центру». Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. Вип. 57 / Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; упоряд. Л. В. Шаповалова. Харків : ХНУМ, 2020. С. 270-285.
- Книш Павло. Романтична модель інтерпретації фортепіанних концертів Ф. Шопена у версіях А. Рубінштейна (Другий концерт) та Г. Черни-Стефанської (Перший концерт). Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. Вип. 63 / Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; ред.-упоряд. Л. В. Русакова, Ю. П. Величко. Харків: ХНУМ, 2022.. С. 108-123.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Очеретовська Неоніла Леонідівна
2. Neonila Ocheretovska

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4050-1283

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ракочі Вадим Олександрович
2. Vadym Rakochi

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4025-2213

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти Київської обласної ради "Академія мистецтв імені Павла Чубинського"

Код за ЄДРПОУ: 02214938

Місцезнаходження: вул. Івана Мазепи, б. 15, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна державна адміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кріпак Ольга Леонідівна
2. Olga Kripak

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9878-1823**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківська державна академія культури**Код за ЄДРПОУ:** 30036001**Місцезнаходження:** Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Чернявська Маріанна Станіславівна
2. Marianna Chernyavska

Кваліфікація: к.мист., професор, 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-8379-5536**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського**Код за ЄДРПОУ:** 02214350**Місцезнаходження:** площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Тимофеева Кіра Валеріївна
2. Kira Tymofeieva

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5411-7253**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Рощенко Олена Георгіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Рощенко Олена Георгіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Поліна Кордовська

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна